

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
кромі днів по
неділях і святах.

БУКОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата 10 зл.

Поляки а ми.

Пригадую собі, що на весні 1895 року, з нагоди видання брошури „Порабощений народъ“ писали про нашу народну справу „Parlementär“ і „Галичанинъ.“ Перша з тих газет писала з тої нагоди, що Славянин повинні вступити ся за єдностию росийского царства, бо з причини винайденя нової, неісторичної українсько-руської народності — росийска нація, що Славянщина загрожена! Наша мова — по думції сеї газети — то глупа нісенітница. Апостоли України, казала она, жадають розбиття Росії; они завзяті вороги росийскої нації, одним словом, Українці Герострати Славянщини.

„Галичанинъ“ в той сам час і з тої самої причини писав, що Австрія не може мати інтересу в піддережуванню українізму і українофільства, бо оно для неї безхосенне; що Росія може вважати прихильну політику Австрії супротив нашого народу піддережуванем польського шовінізму против Росії; що польський шовінізм а українізм то одно; українофіли а анархістичні елементи — то також одно; що українофільство накинене нам силою; що Русини служать Австрії посередно через Поляків; а Поляки стараються нас вмотати в інтереси відбудови Польщі — словом всі ті, що дбають о самостійний розвій свого народу, то блудні сини Руси.

*

Ті слова, висказані так отверто, як мало коли, в приступі горячки (Parlamen-

tär тоді туй-туй мав сконати і ратувався найскрайнішими підгостями, поки таки не сконав — а „Галичанинъ“, що ще не збратається був зовсім з „Дѣломъ“, не гамувався також в доносах на всіх народовців) — так ті слова нагадались мені тепер, коли в Варшаві Поляки приймають величаво росийского царя, і коли з тої нагоди заговорила вся польська праса в Європі о відносинах польського народу до росийської держави.

У всіх трьох дільницях колишньої Польщі верховодять тепер Поляки, котрі у відбудову своєї вітчини не вірять а проповідують лояльність до всіх трьох цісарів: австрійського, росийського і німецького. Так тепер виступили явніше, як коли небудь, польські угодовці (новоєристи!) в Росії і сподіваються на прихильного підтримання своїх національних інтересів від росийского царя і його правительства. Тому приготовили ему величавий привіт і тому постаралися о то, що навіть шовіністично-польська праса в Галичині зі своїми мріями о відбудові Польщі не виступає так явно, як нераз доси виступала. Приїзд царя у Варшаву випередила широчезна дискусія про польсько-росийські відносини — і тепер починається польська „нова ера“ в Росії, коли Поляки сподіваються на „зажити на славу“...

*

Мені йде о сконстатоване одного факту: Відбудова Польщі без Королівства польського і Великопольщі не можлива. Коли має бути Польща, то очевидно зложена із всіх дільниць давної польської дер-

жави, як не од morza do morza, то що найменше в етнографічних границях.

Без надії на росийських і німецьких Поляків австрійські Поляки не можуть вірити у свій народний ідеал, у відбудову своєї нещасної вітчини. А ту надію і віру відбирає їм не хто інший, тільки їх же власні брати, як на приклад тепер росийські Поляки. Взявши погляди одних і других Поляків на розвагу, не можна одних або других уважати гіршими патріотами; — можна лише сказати, що в Австрії, де Полякам добре діє ся, через те саме їх фантазия більша, а в росийських під гнетом абсолютизму менша; — але то всякий тверезий посторонній чоловік мусить признати, що реальна політика росийських Поляків безпечно принесе їм більші користі, ніж мрії австрійських Поляків. А та їх реальна політика щонайменше на довгі-довгі літа усуває з умів польських і думку про відбудову Польщі. Виразно навіть каже, що того наміру не має, а хоче жити в росийській державі і для росийської держави, лише як народ польський, а не змосковщаний. Ту думку їх ми, Українці-Русини, можемо лише похвалити і побажати їм поводження в їх заходах.

*

Долю нашого народу в Австрії звязала історія з долею польського народу. Теперішні відносини між сими двома народами не відрізняються. З одної сторони є сліпна невирозумілість польська, наслідок почуття сили, а з другої сторони немічна ненависть руска, не менше сліпна, як польська зарозумілість. Задля того історія остатних

Амброзій Остапкевич.

Оповідання

Данила Млаки.*

Жив собі в однім селі на нашій буковинській Україні Лаврентій Остапкевич, а був він дядком при долішній церкві. Мав він дітічок лиш двівічко, і то двох синів Сергія і Амброзія.

Старший син не мав доброї голови, як віддавав Лаврентій, тому не посыпав его до школи. Він нині добрий, заможний і статочний господар у нашім селі. Меньшого сина — бач мізинка і пістунчика свого — посыпав до Дзвінечка, де его учитель-дяк, Себастіян, учив читати з Псалтира і Часослова, свое імя і прізвище підписувати та з Ірмологіона санквати. Старий Лаврентій велику надію покладав на меньшого сина і так его пестив, так ему у волю уходив, що всі люди дивувалися. Але за те пан учитель-дяк не знав жарту: на него трафив наш Амброзій.

*) Се оповідане о Сидора Воробкевича було друковане тому близько тридцять літ (в *Правді* 1868 р. в числі 5-ім). Тому, що се видавництво вже лише мало в кого можна найти, а не одно з давної літератури здало би ся пригадати молодому поколінню, то ми вибираємо на перший раз оповідане нашого буковинського письменника о. С. Воробкевича. — Редакція Буковини.

зий, мов кося на камінь. Нераз его чуприна в горячій роботі мала ся, нераз спина від гуцанів і гаманів учительських сверблів і дрожала, бо досить тупо лізла та ворожа азбука в голову нашого Амброзія. Було старий Себастіян так розлютив ся, що аж волос на собі микає. „Тобі гуси пасти, не азбуки учти ся; твоя голова — порожній гарбуз, замісце мозку пусте клоче!“ хріпливо гукне він і прутом нашого Амброзія по плечах, що аж закурить ся.

На п'ятім року умів вже він і у псалтирі дещо прочитати і свое імя мов квачем підписати. Вернув ся він з дзвінняцького всеучилища до дому, а батько Лаврентій доповняв то, що се Амброзій у славній школі Себастіяна не присвоїв. Сліпав він звичайно зі своїм батьком у церкві „на страні“. Учив его старий батько і тишину, хоч то не до смаку було дяківському синові. Нильнував его старий мов свою душу, що з него доброго дяка виробити.

Виріс Амброзій мов смерека, а здоровий був мов дуб. Та тільки й всего, що був він великий і здоровий, а прийде заговорити щось путніго, комусь пораду дати, — то вже не буде в силі дяківського розуму. Було як скаже що, то ні до людій, ні до чортів... Він ще парубком перейшов на літнічий розум, він був старою дитиною, тілом у літах, а розумом у пеленках... Сова хоч би й пошід небеса літала, то соколом не буде.

Пішли его до міста — то він лише рот роз-

зявить і вже забуде, що мав купити; тут щось зібе, там на гладкій дорозі упаде, замісце у дерево, то в ногу сокирою цюкне... словом сказавши, такий незручний був з его парубком, що ему й пари не було. Пізнавав то батько і приучував его, кілько міг; та хар і чепи коростянє порося скільки хоч, вже з него людий не зробиш.

Прийшло старому Лаврентію з съвітом прощати ся. Поховали старого, а другого дяка у селі не було. Тоді був мій дід-покійник пан-отець при долішній церкві. Плачуши просила дячиха Евфимія моого діда, щоб Амброзія за дяка приняв. От так став Амброзій дяком при долішній церкві.

Недовго по смерті моого діда став мій батько пан-отець при долішній церкві. Ходив я мамим до Божої церкви, чув я, як наш Амброзій сльпіває й читає, та гадав, що всюди так сльпівають і читають, і поважав нашого дяка мов якого Божого чоловіка. Та вже тоді нераз він мені съмішним видавав ся. Було як вийде з своєї „страні“ Апостола читати, то або зашпотає ся і трохи не упаде, або „б Ефесеям“ зачне, а „к Римлянам“ зверне, поки его аж батько не направлять. А як зачне сльпівати Аллілуя, Хирувимскую або що інше, то трохи перестане, віддихне, табачки понюхає і знов дальше сльпіває, що аж духу не стає.

Я думав, що то все так мусить бути. Та як почав я вже у Чернівцях до школи ходити,

літ складає ся так, що ніяк не можна підозрівати австрійських Поляків, що они нас потребують (як би нас потребували, то би інакше обходилися) а Русинів не можна підозрівати, що они в потребі дались би ужити до того, чого її самі Поляки не бажають, т. е. до відбудови Польщі. Коли-ж наші Поляки хоч серцем думають о відбудові своєї вітчини і до того вважають нас потрібними, то ми їх теперішнє поступоване з нами мусимо назвати політикою буйних дітей, а не людей дозрілих і далекозорих. Але не входячи в тайні бажання Поляків, бачимо факти, що Поляки творять свою історію без нас і, де можуть, навіть проти нас. Се мушу сказати не з причини згаданої повисше ненависті до Поляків, тільки для ствердження вірного факту, потрібного для дальших висновків. Одну лиши потіху має кожий Русин, що далеко прихильніше відносять ся до нас російські і німецькі Поляки, як австрійські, так що всіх однаково ненавидіти Русини не мають причин, а противно з угнетеними Поляками навіть симпатизують, розуміючи їх долю, подібну як свою.

*

Для удержання дальнішого гнету на Україні і для московщення руского народу в Австрії, австрійські московофіли вказували на звязи деяких руских сторонництв з Поляками там, де тих звязів зовсім не було. Так між іншими уважали і по нинішній день уважають одно сторонництво руске помічним для Поляків для осягнення їх ідеалу, т. е. відбудови Польщі. Тому, що се сторонництво і в Галичині і на Буковині московофілів не хоче знати, а за те бачить своїх рідних братів і поза стовпами граничними та бажає їм доброї долі, то московофіли придумали вже здавна на него підозріння, клевети і доноси, в роді тих, які я навів на початку статті з московофільських газет. Аби не було напомну народові і на будуче ніякої полекши в Росії, положася росій-

скі влади статями і доносами, що ми помогаємо Полякам відбудовати Польщу, що ми бажаємо розбити Росії, що підприємім нас Австрія ставить ся в неприхильні відносини до Росії; що ми анархісти — і т. д. і т. д., одним словом, вся московофільська писанина мала і має на цілі удережати російські влади в страху перед немічним народом українським, котрий сего століття навіть поважно ніколи не думав про такий ідеал, як польський ідеал відбудови Польщі, що за него в повстаннях і на Сибіри згинуло тілько людей. Нема найменьшої підстави думати, що московофіли закинули свою підлу роботу посередного підтримування гнету нашого народу в Росії, бо нема ніяких познак хоч такої прихильності царя і его власті до українського народу, які бачимо в їх відносинах до Поляків. Наші часописи в Росію не доходять, російські про нас мовчать і, коли про польсько-російські відносини сего року списали в Росії цілі фоліали, про нас, про те, за що ми боремося і кров проливаємо, згадували лише як від нехочу з нагоди виборів, і то не розважаючи, в якій цілі ми здобулися на такий великий рух виборчий. А більше про нас мови не було — і по нинішній день в Росії кромі невиразних симпатій до України розуміння нашої справи там нема; щонайменьше там нема, звідки для нас могла би і повинна би вийти полекша.

*

Нині з нагоди побуту царя в Варшаві ми читаємо майже у всіх польських часописах запевнення, що они про розбиті Росії не думають. Коли-ж они такого наміру не мають, то ми очевидно не можемо їм в тім намірі помагати. Виходить на яву факт, котрий московофільські часописи нарочно здавен-давна представляли фальшиво, аби на нас навести підозріння: факт, котрий зовсім знимася з нас то підозрінням більше, що їй ав-

стрийські Поляки своїм поведінem з Русинами задокументували вже нераз, що зовсім на нас не числять, бо нас не потребують.

А за що ж нас московофіли і їх по-племенники в Росії здавна так поневірюють, коли ми ні самі ні в спілці з Поляками не думаємо розбивати Росії? За що карається Україна ще її сьогодні? За що звуть нас анархістами і т. п., коли ми нічого більше не бажаємо, лише того, що російські Поляки, котрі сими днями приймають величаво царя і котрим цар сказав, що вірити їх щирості. Чим Україна заслужила собі на те, щоб не вірити її щирості, коли за нею в минувшині нема і таких гріхів, як за Польщею?

Так коли розважимо поступки наших домашніх ворогів, що бажають нашого дальнішого гнету в Росії і помагають ему, то слів не найдемо на сю огиду. Бути може, що не даючи послуху московофільським підшептам, небавом міродатні сфери російські стануть щонайменче вірити так у лояльність Українців, як вірять у лояльність Поляків. Хвилі сеї вичікує не лише російська, але і австрійська Україна; і коли-б та хвиля настала, то она в дальших наслідках мала би велике значене не лише для нас, але і для обох держав, австрійської та російської. Пробудив би ся великий і спосібний народ, котрий для Австрії і для Росії не принес би нечести, лише честь і славу.

О. М.

НОВИНКИ.

Чернівці, дні 4. вересня 1897.

Вчерашній концерт руских академіків в салі товариства музичного випав дуже добре під кождим взглядом. Коли взяти на увагу, що

як порозумів, на який лад іде церковний съїзд, тоді пізнати я, що наш Амброзій ані читати ані съїзвати не вміє. Нераз мусів я з Божого дому виходити, щоб на голос не засміти ся та зібраним християнам соблазни не дати. Було як зачне съїзвати і ногою тафт бити, як по уха почервоне і очима закрутити, мов той заколений барабан, як зачне ноти з Ірмологіона витягати, то чоловік бажав би тоді й глухим і сліпим бути. Твое лице до съїміх стягне ся, а рот хусткою затягнай. Як то люди кажуть: затягнув він на шестий глас або на десяті антифони.

Терпіли его мій батько, бо добрий і послушний був наш Амброзій — і в огонь скочив би, як би батько ему тільки сказали. Терпіли его батько, хоч нераз такої пакости наробить, що аж ну — не з злой волі, а тому, що хибувало ему, як то кажуть, одної дошки.

Скажуть ему батько: „завтра я думаю клаку на кошенні зробити! піди селом та проси людей, щоб мене трохи поратували.“ — „Добре, пан-отче!“ скаже Амброзій і піде. Дома на клаку вареного і печеної лагодять, батько горівки куплять, вийдуть другої днини на сїножати — а там і одної душі нема. Пішлють за дяком; він прийде. — „А що, Амброзию, спитають, скликав ти людей?“ „Склікав, каже. — „А чому нема ні одного?“ Та-ж казали сіле, пан-отче, що думаете на другий тиждень клаку зробити...“ — „Говори Кліме,“ скажуть батько, тобою не мож і трохи послужити ся, ти й в Київі розуму не купиш, висушив ти свій мозок табакою...“ та тільки було їх гніву.

Нераз хотіть батько довідати ся, як нам у школі поводить ся, або мають нам що передати та висилають свого слугу до Чернівців.

Так ні! Дяк все свое: „я пойду, я вам все гарно з'орудую!“ Пойде, та так з'орудує, що приходить й съїмляти ся і гніватись. Бач, яка біда вродила ся, така і загине, а своєї натуроньки таки не покине. Не ставало нашему дякові гдузду, за те мав він дуже добре серце, ні з ким не повадить ся, на нікого гніву не має, ні кому не відріче. Правда — розумів наш Амброзій одній діл як належить ся; умів він гарну садовину викохувати; у него був сад, як ліс, а дерево рівне та чисте мов з воску виляте.

Покійний Лаврентій лишив Амброзиеви усе газдівство, а Сергієви купив він окремішний ґрунт. Став тепер Амброзій газдою, було у него всіго доволі і в коморі і на оборі, та не було у него подруги-жінки. Сватане — се найважливіший і найцікавіший період з життя нашого Амброзія, а сватав Амброзія його рідний брат Сергій. Він сам мені про те сватане та й про веліле розказував. Послухайте.

Не сьогодні се діялось, так розказував мені Сергій Остапкевич, „був я вже з десять літ жонатим, придбав вже я собі діток — повен куток, бо як не росте ні одна дитина, то на старість нудна година... Газдуємо ми та дбаємо, щоб на старість що придбали. Моєму братові вже й двайцять і п'ять літ на плечах; а він все парубочить та парубочить. Покійний лишив ему усе господарство, та по смерті батька почало усе пустіти та опадати. Амброзій пильнував лиши свого садочка, своїх щепів, а що з газдівством діяло ся, про те ему було байдуже. Думаю я собі: не може оно так бути по вік, нема кому его ні обірати, ні облатати, нема кому пораду дати, треба-б мого братика подружити... Може дістане ся яка добра дівчина, що

з'уміє у всім лад зробити. Та не так то легко було мого Амброзія оженити.. Розумному оженити ся, як води напити ся; піде, засватає, та за три неділі має у своїй хатці найліпшу спілку, хорошу, молоду жінку; але такого оженити, як мій брат, то тяжка робота. Було нас у батька лиш двох, як двоє очей у голові, та, як то люди кажуть, з одного дерева є хрест і лопата, а в одній руці пальці та не однакові. Міркую я та думаю, а все кінці не сходять ся. Щоб музичку узяв, то чей не против нашого плача; поведу его десь до ліпших людей, то лише сорому наберу ся, бо як що заговорить, то не знаеш, у котру крису вдарив, голосний як дзвін, а дурний як довбня. Нераз думаю я собі: от мовчав бисьто подумали-б люди, що ти розумний, бо пізнають з розмови, якою ти голови. Часом щось ему стане ся, що й язиком не поверне, хоч его й ріж, а до того такий незручний був, що насеред хати зашпотає ся й упаде, або сяде на столець, та поломить... Такого засватати і оженити, тяжка праця, та що робити — тягни кобило, хоч тобі не мило.

Під Садагурою сидів собі Хома Хабайлло, ходачковий шляхтич. Мав він колись гарний маток, та не знать з якої причини ему якоє з рук не йшло, як то кажуть: не вело ся... Збіднів сердега, що ему окрім невеличкого віна для своїх діток — а мав їх нівроку повну хату — майже нічого не остало ся, хиба лиши та солодка спомінка, що він з великого плача, що він шляхтич. Не було, правда, з чим нашему Хомі вибрикувати, та все одяга була у него харна — не належав він до тих панків, що то ходять босі, а у підвязках. Знав я его вже від кількох літ: нераз ми на ярмарку сходили ся — деп-

сыніваки потомлені попереднimi 15 концертами та дорогою, то справді подивляти треба їх сьвіжі голоси. Як би ще хор мав кілька добрих басів більше, то можна би его справді вважити взірцевим. Інтересним обявом було се, що як велика сала музичного товариства, так вся переновнила ся людьми. Публіки було так богато, як мало на якім концерті в Чернівцях. А вже відлякінесимісти, що маловажили буковинську Русь, могли і в салі концертовій і відтак в центральнім готелю на комерсі пересувдити ся що інтелігенції своєї на Буковині мають зовсім імпонуюче число. Самі сильваки з Галичини, чудували ся, побачивши таку велику буковинську Русь. Лише панни кривдували собі, що по концерті не було танців. І то мимо страшної спеки в салі. Вітрималий то „нарід“, де іде о танці...

Віччане. Наш маляр Микола Івасюк подружив ся в Монахові з п-ю Цецилією Юні і переносить ся сими днями з Монахова до Чернівців.

Цар у Варшаві. Дня 31. м. м. прибув цар з жінкою, двома донечками і з чотирма великими князями до Варшави на п'ятидневу гостину. Варшава пристроїла ся на повітане царя величаво, — а що замітніше, съяточний вигляд міста не має на собі щіх урядового наказу і примусу, лише походить з власної ініціативи населення. В дарі піднесли цареві міліон рублів, зібраних в краю на фондацию після призначення царського. При нагоді вручена тої квоти спеціальним комітетом сказав цар, що вірить у ширість російських Поляків. На приняті царя приладжувано ся в Варшаві і краю від довшого часу, а комітет, на чолі котрого стояв маркграф Велькопольський повів цілу річ вельми дипломатично. Ішло о се, щоби т. зв. сторонництво угодове взяло верх в опіній публичній і могло повести справу після своїх плянів. Наміри сего сторонництва підперли в значній мірі деякі факти, з котрими можна було думати о прихильності правителствених кругів петербургських для Поляків. Знесене контрибуції за 1863 р. і дозвіл збирания складок на памятник Міцкевича були тими фактами, котрими угодовці настроїли опінію публичну на миролюбну ноту, а царя Николая II. зробили популярною особою між польським населенем. Складки на фондацию царську попили обильно, — в заграничній прасі польські чим раз більше притихали іррідентистичні голоси, — в прикрашенні приватним домів і улиць Варшави не жалувано

її видатків нї труду, — в петербургськім „Край-у“ і в промові Велькопольського до кн. Імеретинсько-проголошено програму угодовців в імені цілого краю, — царя витано з одушевленем, а улиці, котрими переїздив, не мали військового кордону, — одним словом: Поляки хотіли показати свою лояльність для особи царя і заявити відчіність за уділені пільги.

Програмова стаття „Край-у“ а також промова Велькопольського зазначають, що Поляки, не вирікаючи ся ані народності ані своєї віри, щиро бажають істнувати і розвивати ся в державній єдиноті з могучою державою російською. Так отже угодовці складають заявлене, що народ польський позув ся мрії відбудована самостійної вітчини, лише хоче, щоби народність і віра були пошановані і правно узnanі.

Перед 40 роками рівно ж маркіз Велькопольський, творець політики угодової, промовляв до царя Александра II. в тоні примирення, предкладаючи цілий ряд поступутів точно означених. Поступуті були приняті, але зі взглядів державних не могли бути в цілості виповнені, — і в кілька літ опісля вибухло повстане з 1863 р. Цар Александр II. напоминав Поляків, щоби покинули мрії, а коли немов у відновідзе наступило повстане, змінило систему правителственну, усуваючи і найменш сліди польської самоуправи у внутрішній адміністрації. Дійшло до того, що тепер Поляки виступають перед царем вже лише з одним поступутом: забезпечення своєї народності і віри, а з своєї сторони вирікають ся своїх мрій і обіцяють бути добрими горожанами російської держави. Праса польська заграниця, а передовсім галицька, не поспівала гармонії і промовила в тоні варшавської праси. Не похвалиючи ані не критикуючи політики угодовців, обмежились галицькі газети на повторене статті Край-у.

Великий скарб найдено случаино недалеко хіньського міста Чушан, в провінції Гупек. В часі сильної бурі завалила ся в однім місці земля, відкриваючи печеру, в котрої істнованню ніхто не знав. В печері найдено звич сім міліонів плиток мідяних, два рази більших від узвінних тепер монет. На правій стороні плиток находитися назвище цісаря Чі-го, з династії Суни, що панував від р. 1054 до 1056 по Хр., а на другій стороні вписане слово Сі-шу, давня назва провінції Сечуан. Хіньські власти забрали скарб, а 300 тисячів плиток відчищено і передано хіньському цісареві, яко рідкі окази.

Скій був собі чоловік. Присіли сердегу діточки, наче комарі, та ще до того самі доношки. Тручав їх старий Хома як міг, щоб не спідіти до своєї коси, бо знає, що лише старе вино добре, а стара дівка... Леся і Галія були віддані, а Пелагія і Катерина вже й дорошли, та ще дома сиділи, день-ніч глядаючи у віконце, чи не йдуть старадості, бо добре у батька з черною косою, та не так з білою, а дівоче серце, чи під соломяною стріхою чи у золотих палатах, всюди однаково, гукає, гукає і собі пари шукає. Леся і Галія господарні та працьовиті, що й пари найти їм годі, у їх хатах як у віночку. От, думаю я, така господиня була-б і панія Пелагія.

На паніу Пелагію закусив я свої зуби, але як діло зачати, як до них з Амброзием зайти, щоб сорому не набрати ся, — не зумів я собі порадити. Не довго потім здібаю ся у місті з Хомою Хабайлом, та балакаючи то про се то про те, став я на мое закидати і воду на мое колесо справляти.

„А що, кажу, пане Хомо, мясниці надходять, я маю брата, а у вас є дочка Пелагія.“

„Мої двері — отворені кожному чесному чоловікові, сказав Хома; прийдеть, обізріть ся, та яко буде нам і вам до вподоби, то най Бог благословить.“

Волів мене сердешний Хома ножем у сердце вколоти, як сказати: „чи буде нам до вподоби.“ Хиба сліпому та глухому, думаю я, буде мій Амброзій до вподоби, та кажу до него з усміхом: „Мій брат господарний, робучий, здоровий, має своє газдівство, а що він слабо між людьми обертає ся, тому він не винний, бачте, бідний сирота; любов і вподоба по часі приходять, а великий перебір до нічого не веде... Що мені

з великої любви, коли жий лиш духом съятим і полі край та плечі латай!“

„То також правда, пане Сергію,“ сказав він та прощаючись зі мною питає: „На коли вас дожидати, щоб дома бути?“

„Може буду на Івана Богослова на ярмарку, та залагодивши справи і віа відвідаемо,“ сказав я.

„Добре, просимо!“ гукнув Хома і ми розішлися ся.

Заледво прийхав я до дому, зараз побіг до мого Амброзія. Вхіджу до хати, а він сидить скучений на припічку та латає якусь сукманину. „Добрый вечер, брате!“ кажу до него, а він промовив з-тиха: „Дай Боже здоровля!“ та даліше голкою то сюди то туди.

„То не сором, кажу, брате Амброзію, що ти сам себе облатуєш та обиераєш, та то не годить ся такому молодому, як ти, та ще діакові з долинної церкви; вже й люди з тебе съмлють ся! От послухай, що я тобі скажу: ти вже не сегоднішній, тоді вже самому бурлакувати, от час би тобі вже й оженити ся. Возьми собі гарну, розсудливу господиню до хати, она тебе і обпере і облате, та й твого газдівства дозирати ме, — она з тебе чоловіка зробить, а він все голкою то сюди то туди, почевонівся трохи та й повісив свою дранку-сурдутину на градку, взяв ріжок з кишень, понюхав табаки та й каже до мене, мов не своїм голосом:

(Дальше буде)

Хлонець-великан. У Варшаві жив 11-літній хлонець, син залізничного робітника, що має тепер звіж 2 лікті висоти і важить 223 фунти. Найцікавіше то, що тому хлонець пускає си вже тепер досить сильний заріст. Найшов ся якийсь підприємчий Німець, що винаймив хлонца-великана від родичів на 5 літ за річною оплатою 120 рублів. Німець хоче хлонця обвозити по съвіті і показувати за гроші.

3 поезій С. А. Бердяєва.

МОЛОДА ЛІКАРКА.

(К-ні 1—н Кр-вій.)

Скільки важкої жіночої муки
Збавили вже твої чесні руки:
Бідній мужичкі мов рідна сестра,
Вміш робити богато добра!

Лихо народне ти бачиш у вічі,
І зневажаючи марні річи,
Силу свою на діла віддаеш,
Та не для себе — для других живеш!

Щастя шукати собі не схотіла:
Людові поміч принесла ти съміло, —
Тільки з добутим в науці пішла
З міста до бідного свого села!

Раду засмученим вміш давати
Ти серед кождої вбогої хати:
Де — чи пригода, чи зло завелись, —
Благословенна являєш ся скрізь!

Неньок нераз визволяла ти в горі:
Як померали вже діточка хорі, —
З грізною смертю в съятій боротьбі
Верх доставав ся частенько тобі!

А матірям прибавляла ти віку,
Жінку звертала пераз чоловіку
І ратувала ти їх, молода,
Тиха помічниця скрізь, де біда!

Ти-ж — не з дурних та нікчемних начаньо,
Стріти достойна між першими ранок
Волі і правди на рідній землі
Там, де ще досі так душно у мі...

Ночі конець коли-небудь настане:
Сонце на землю утомлену гляне, —
З неба ласкато всьміхнеть ся воно
Тим, хто за съвітом сумує давно!

Ради своєї любови к народу,
Сестро, і ти вже вичікуєш сходу,
Що-б одігнав чудотворний той съвіт
Мари страшенній проклятих літ...

ЧОРНОМОРСЬКА ЧАРІВНИЦЯ.

(Караови Біаджольому.)

Одессо, я тебе люблю,
Бо тут під боком — горде море :
Згадав я молодість свою —
І музу знову заговоре!

Нараз я забиваю все,
Що серце й розум претерпіли,
Мов із собою їм несе
Свобідна філя нові сили!

Нічим не вдержати єї;
Лиш на просторі загуляє
І крила розгорне свої
Та в небо кинеть ся безкрае...

Дек той пригнітник, щоб умів
Скувати вільний стихі,
Або на воду кайданів
Надіти кільця навісні?

Мені здається ся: і Господь,
Хоч би Він хтів, для рабства й горя
Вже більш не зміг би побороть
Ніяк розгніваного моря!

Нехай так само чоловік
Гніву народного хвилями
Повстане ратувати свій вік
Перед князями та катами !

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празі,
загально признаний знаменитий усмірюючий лік на втиране: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх аптеках. Просимо жадати сей загально улюблений лік просто під назвою **Rіхтера Liniment з котвицею** і принимати з осторожністю лише фляшки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.
Аптика Ріхтера під золотим львом у Празі.

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Чернівцях,

(улиця Петровича число 4)

має готові отєї

друксорти шкільні

як найліпше виконані, й по найдешевших цінах:

Classenbuch — Wochentbuch — Gestionsprotokoll — Inspectionsbericht, — Jahresausweis — Lehrerkataster — Schulkataster — Schulversäumnisausweis — Schulnachrichten i Повідомлення шкільні.

Є також опрашені діловодчі протоколи та окладинки до каталогів і тижневників.

Замовлення з провінції виконують ся відворотною поштою.

Хто хоче мати
добру і дешеву
МАШИНУ до ШИЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як всі люди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 кр. і то за готові гроші і на виплату. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журисти ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обслужу Вас по братньому

з поважанем

В. Данилевич,
машиніст у броварі Штайнера в Чернівцях, при ул. земельній (Bauhofstrasse) ч. 26.

ТУРЕЦЬКА ПАРНЯ.

Маю честь повідомити Високоповажану Публіку, що я знану

ТУРЕЦЬКУ ПАРНЮ,

яку маю під своїм зарядом, цілком відновив у всіх її відділах; справив інгаляційний апарат, завів електричне съєтло і постарає ся о всі потрібні вигоди.

Отворене наступило 1-го вересня 1897.

Дякуючи за дотеперішнє довіре до моого заряду і закладу, прошу Вшв. Публіку і на дальнє о: таке саме довіре та остається

з глубоким поважаннем
Л. Каліхштайн,
управитель парні.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовського.

ПОІЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

від дня 1-го мая 1897 після часу середно-европейського.

відходять з **Чернівців**

до Неполоків, Снятини, Львова, Відня	819	854	1232	404	1025
до Глібоки, Гадіфальви, Гатни, Іцкан і Бурдуженів	1148	351	832	—	635
до Садагури, Бояна, Новоселці	645	430	—	—	—

з **Глібоки**

до Карапчева, Сторжинця, Бергомету, Межибрідів	814	535	—	—	—
--	-----	-----	---	---	---

Перший поїзд іде на шляху Бергомет, Межибріди від 1-го березня до 3-го вересня що вівторка і п'ятницю.

з **Гадіфальви**

до Радівців	610	1003	228	612	805
---------------------	-----	------	-----	-----	-----

з **Гатни**

до Качики, Гурагумори, Вами і Кімполонгу	1010	201	—	—	—
--	------	-----	---	---	---

з **Іцкан**

до Сучави	327	630	1009	216	718
-------------------	-----	-----	------	-----	-----

з **Вами**

до Рує-Молдавиці	346	647	913	1132	250
--------------------------	-----	-----	-----	------	-----

Поїзди ідуть від часу до часу. Розійтися можна на станціях Вама, Драгоща і обох Молдавицях.

з **Карапчева**

до Чудина н. С. . . .	854	1007	615	—	—
-----------------------	-----	------	-----	---	---

Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка, п'яничий кождій днини.

приходять до **Чернівців**

з Відня, Львова, Снятини, Неполоків	1128	320	757	811	610
з Бурдженів, Іцкан, Гатни, Гадіфальви, Глібокої	—	809	1212	350	1000
з Новоселиці, Бояна, Садагури	—	1113	950	—	—

до **Глібоки**

з Межибрідів, Бергомету, Сторжинця, Карапчева	635	1037	800	—	—
---	-----	------	-----	---	---

Перший поїзд іде на шляху Бергомет Карапчів тільки в понеділок; другий поїзд на шляху Бергомет-Межибріди тільки від 1. липня до 31. вересня що понеділка і четверга; третій поїзд не іде в понеділок.

до **Гадіфальви**

з Радівців	542	855	115	550	747
--------------------	-----	-----	-----	-----	-----

до **Гатни**

з Кімполонгу, Вама, Гурагумори, Качики	1258	625	—	—	—
--	------	-----	---	---	---

до **Іцкан**

з Сучави	442	842	130	630	837
------------------	-----	-----	-----	-----	-----

до **Вами**

з Рує-Молдавиці	842	1259	204	322	545	905
-------------------------	-----	------	-----	-----	-----	-----

Поїзди ходять від часу до часу. Роавідатись можна на станціях Вама, Драгоща і обох Молдавицях.

до **Карапчева**

з Чудина н. С. . . .	555	555	—	—	—
----------------------	-----	-----	---	---	---

Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

улиця Петровича ч. 2.

має на складі отєї свої видання:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжі, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток

для чесніх діточок. 32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКОУРКА“

даруночок для руских діточок. Ю. Федковича 10 кр.

Образки з природи.

Ціна 5 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річиник „Бібліотеки“ а по 2 кр. за кожну поодиноку книжочку.

Замовлення приймає й редакція „Буковини“.